

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ένατο τμήμα)

της 15ης Μαΐου 2014*

«Γεωργία — ΕΓΤΑΑ — Κανονισμός (ΕΚ) 1698/2005 — Άρθρα 20, 26 και 28 — Ενισχύσεις για τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και ενισχύσεις για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων — Προϋποθέσεις επιλεξιμότητας — Αρμοδιότητα των κρατών μελών — Ενισχύσεις για τον εκσυγχρονισμό των υφισταμένων ικανοτήτων παραγωγής των μονάδων αλευροποιίας — Αντικατάσταση μονάδων αλευροποιίας από νέα ενιαία μονάδα αλευροποιίας χωρίς αύξηση της ικανότητας παραγωγής — Αποκλεισμός — Αρχή της ίσης μεταχειρίσεως»

Στην υπόθεση C-135/13,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Κύρια (Ουγγαρία) με απόφαση της 31ης Ιανουαρίου 2013, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 18 Μαρτίου 2013, στο πλαίσιο της δίκης

Szatmári Malom Kft.

κατά

Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Központi Szerve,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (ένατο τμήμα),

συγκείμενο από τον M. Safjan, πρόεδρο τμήματος, και τις A. Prechal (εισηγήτρια) και K. Jürimaä, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Cruz Villalón

γραμματέας: I. Illésy, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 6ης Μαρτίου 2014,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Szatmári Malom Kft., εκπροσωπούμενη από τον F. Simonné dr. Zsúnyi, ügyvéd,
- η Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Központi Szerve, εκπροσωπούμενη από τον A. Ivanovits, ügyvéd,
- η Ουγγρική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον M. Z. Fehér και την K. Szíjjártó,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ουγγρική.

- η Ελληνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον Ι. Χαλκιά και την Ξ. Μπασάκου,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον Α. Sîros, την J. Aquilina και τον V. Bottka,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 20, στοιχείο β', 26, παράγραφος 1, στοιχείο α', και 28, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 του Συμβουλίου, της 20ής Σεπτεμβρίου 2005, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) (ΕΕ L 277, σ. 1).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της Szatmári Malom Kft. (στο εξής: Szatmári Malom) και της Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Központi Szerve (Υπηρεσίας Γεωργίας και Αγροτικής Αναπτύξεως) σχετικά με απόφαση της τελευταίας περί αρνήσεως χορηγήσεως ενισχύσεως στο πλαίσιο του ΕΓΤΑΑ.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 9, 11, 13, 20, 21, 23 και 61 του κανονισμού 1698/2005 ορίζουν τα ακόλουθα:
 - «(9) Με βάση τις στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές, κάθε κράτος μέλος θα πρέπει να εκπονεί σχέδιο εθνικής στρατηγικής για την αγροτική ανάπτυξη, το οποίο θα αποτελεί το πλαίσιο αναφοράς για την κατάρτιση των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης. [...]
 - [...]
 - (11) Για να εξασφαλισθεί η αειφόρος ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών, είναι αναγκαίο να εστιασθούν οι προσπάθειες σε περιορισμένο αριθμό κεντρικών στόχων σε κοινοτικό επίπεδο, οι οποίοι αφορούν την ανταγωνιστικότητα της γεωργίας και της δασοκομίας, τη διαχείριση της γης και το περιβάλλον, καθώς και την ποιότητα ζωής και τη διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων στις εν λόγω περιοχές, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη την ποικιλότητα καταστάσεων, που κλιμακώνονται από τις απομακρυσμένες αγροτικές περιοχές που πάσχουν από απερήμωση και υποβάθμιση, μέχρι τις περιαστικές αγροτικές περιοχές που υφίστανται ολοένα και μεγαλύτερη πίεση από τα αστικά κέντρα.
 - [...]
 - (13) Για να επιτευχθεί ο στόχος της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των τομέων της γεωργίας και της δασοκομίας, είναι σημαντικό να οικοδομηθούν σαφείς αναπτυξιακές στρατηγικές που θα αποσκοπούν στη βελτίωση και την προσαρμογή του ανθρώπινου δυναμικού, του φυσικού δυναμικού και της ποιότητας της γεωργικής παραγωγής.
 - [...]

(20) Όσον αφορά το φυσικό δυναμικό, θα πρέπει να υπάρχει διαθέσιμη δέσμη μέτρων σχετικά με τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, με τη βελτίωση της οικονομικής αξίας των δασών, με την αύξηση της αξίας των γεωργικών και δασικών προϊόντων, με την προώθηση της ανάπτυξης νέων προϊόντων, επεξεργασιών και τεχνολογιών στον τομέα της γεωργίας και των τροφίμων, καθώς και στο δασικό τομέα, με τη βελτίωση και την ανάπτυξη της γεωργικής και δασοκομικής υποδομής, με την αποκατάσταση του γεωργικού παραγωγικού δυναμικού που έχει πληγεί από φυσικές καταστροφές και την εισαγωγή των κατάλληλων μέτρων πρόληψης.

(21) Σκοπός των κοινοτικών ενισχύσεων για επενδύσεις στην εκμετάλλευση είναι να εκσυγχρονισθούν οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις και να βελτιωθούν οι οικονομικές επιδόσεις τους μέσω καλύτερης χρήσης των συντελεστών παραγωγής, συμπεριλαμβανομένης της εισαγωγής νέων τεχνολογιών και καινοτομιών, με στόχο τη στροφή προς την ποιότητα, τα βιολογικά προϊόντα και τη διαφοροποίηση εντός ή/και εκτός εκμετάλλευσης, μεταξύ άλλων και στους τομείς των μη εδώδιμων προϊόντων και των ενεργειακών καλλιεργειών, και βελτιώνοντας το καθεστώς των γεωργικών εκμεταλλεύσεων όσον αφορά το περιβάλλον, την εργασιακή ασφάλεια, την υγιεινή και την καλή διαβίωση των ζώων [...]

[...]

(23) Οι βελτιώσεις στη μεταποίηση και εμπορία των πρωτογενών γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων θα πρέπει να ενθαρρύνονται, ανάλογα με την περίπτωση, μέσω της στήριξης επενδύσεων που αποσκοπούν στη βελτίωση της αποδοτικότητας στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας, στην προώθηση της μεταποίησης της γεωργικής και δασοκομικής παραγωγής για ανανεώσιμη ενέργεια, στην εισαγωγή νέων τεχνολογιών και καινοτομίας, στη διάνοιξη νέων ευκαιριών εξεύρεσης αγορών για τα γεωργικά και δασοκομικά προϊόντα, στο να δίνεται έμφαση στην ποιότητα, στη βελτίωση της προστασίας του περιβάλλοντος, την εργασιακή ασφάλεια, την υγιεινή και την καλή διαβίωση των ζώων, ανάλογα με την περίπτωση, καθώς και μέσω της κατεύθυνσης των ενισχύσεων κατά γενικό κανόνα προς τις πολύ μικρές, τις μικρές και τις μεσαίες επιχειρήσεις, καθώς και προς άλλες επιχειρήσεις κάτω ενός ορισμένου μεγέθους, οι οποίες είναι σε καλύτερη θέση να παρέχουν προστιθέμενη αξία στα τοπικά προϊόντα [...]

[...]

(61) Σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας και με την επιφύλαξη εξαιρέσεων, θα πρέπει να υπάρχουν εθνικοί κανόνες σχετικά με την επιλεξιμότητα των δαπανών.»

4 Το άρθρο 2, στοιχεία γ' έως ε', του κανονισμού 1698/2005 περιέχει τους ακόλουθους ορισμούς:

«[...]

γ) “άξονας”: συνεκτική ομάδα μέτρων με ειδικούς σκοπούς που απορρέουν ευθέως από την εφαρμογή των μέτρων αυτών και συμβάλλουν στην επίτευξη ενός ή περισσότερων στόχων εκ των οριζομένων στο άρθρο 4·

δ) “μέτρο”: δέσμη πράξεων που συμβάλλουν στην υλοποίηση ενός άξονα [...].

ε) “πράξη”: έργο, σύμβαση ή διακανονισμός, ή άλλη δράση που επιλέγεται σύμφωνα με κριτήρια που έχουν τεθεί για το συγκεκριμένο πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης, και που υλοποιείται από έναν ή περισσότερους δικαιούχους, δίνοντας τη δυνατότητα για επίτευξη των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 4».

- 5 Το άρθρο 11, παράγραφοι 1 και 2, του εν λόγω κανονισμού ορίζει τα εξής:
- «1. Κάθε κράτος μέλος υποβάλλει εθνικό σχέδιο στρατηγικής, στο οποίο αναφέρονται οι προτεραιότητες της δράσης του ΕΓΤΑΑ και του συγκεκριμένου κράτους μέλους, λαμβάνοντας υπόψη τις κοινοτικές στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές, τους ειδικούς στόχους τους, τη συνεισφορά του ΕΓΤΑΑ και τους άλλους δημοσιονομικούς πόρους.
2. [...] Εφαρμόζεται μέσω των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης.»
- 6 Το άρθρο 15, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του ως άνω κανονισμού προβλέπει τα ακόλουθα:
- «Το ΕΓΤΑΑ ενεργεί στα κράτη μέλη μέσω προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης. Τα προγράμματα αυτά υλοποιούν μια στρατηγική αγροτικής ανάπτυξης μέσω μιας δέσμης μέτρων, τα οποία συγκεντρώνονται σε ομάδες σύμφωνα με τους άξονες που ορίζονται στον τίτλο IV. [...]»
- 7 Το άρθρο 16, στοιχείο γ', του κανονισμού 1698/2005 ορίζει τα εξής:
- «Κάθε πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης περιλαμβάνει:
- [...]
- γ) πληροφορίες για τους άξονες και τα μέτρα που προτείνονται για τον κάθε ένα [άξονα], καθώς και περιγραφή τους [...]».
- 8 Το άρθρο 18 του εν λόγω κανονισμού προβλέπει τα ακόλουθα:
- «1. Τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης καταρτίζονται από [το] κράτος μέλος [...]
- [...]
3. Η Επιτροπή αξιολογεί τα προτεινόμενα προγράμματα με βάση τη συνέπειά τους προς τις κοινοτικές στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές, το εθνικό σχέδιο στρατηγικής και τον παρόντα κανονισμό.
- Εάν η Επιτροπή θεωρεί ότι ένα πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης δεν είναι συνεπές προς τις κοινοτικές στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές, το εθνικό σχέδιο στρατηγικής ή τον παρόντα κανονισμό, ζητά από το κράτος μέλος να αναθεωρήσει ανάλογα το προτεινόμενο πρόγραμμα.
4. Κάθε πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης εγκρίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 90, παράγραφος 2.»
- 9 Στο πλαίσιο του καθεστώτος ενισχύσεων του άξονα 1, που επιγράφεται «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας», το άρθρο 20 του ως άνω κανονισμού ορίζει τα εξής:
- «Η στήριξη που στοχεύει την ανταγωνιστικότητα του τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας αφορά:
- [...]
- β) μέτρα που αποσκοπούν στην αναδιάρθρωση και ανάπτυξη του φυσικού δυναμικού και στην προαγωγή της καινοτομίας, μέσω:
- i) εκσυγχρονισμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων,
- [...]

iii) αύξησης της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων,

[...]».

- 10 Το άρθρο 26 του κανονισμού 1698/2005, με τίτλο «Εκσυγχρονισμός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων», ορίζει, στην παράγραφο 1, τα ακόλουθα:

«Η στήριξη που προβλέπεται στο άρθρο 20, στοιχείο β', σημείο i, παρέχεται για υλικές ή άυλες επενδύσεις οι οποίες:

α) βελτιώνουν τις συνολικές επιδόσεις της γεωργικής εκμετάλλευσης [...]

[...]».

- 11 Η παράγραφος 1 του άρθρου 28 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο επιγράφεται «[Αύξηση της προστιθέμενης αξίας] στα γεωργικά και δασοκομικά προϊόντα», ορίζει τα εξής:

«Η στήριξη που προβλέπεται στο άρθρο 20, στοιχείο β', σημείο iii, παρέχεται για υλικές ή άυλες επενδύσεις, οι οποίες:

α) βελτιώνουν τις συνολικές επιδόσεις των επιχειρήσεων·

β) αφορούν:

— τη μεταποίηση ή/και εμπορία [των] προϊόντων που καλύπτονται από το παράρτημα I της Συνθήκης, εξαιρουμένων των αλιευτικών, καθώς και προϊόντων της δασοκομίας [...]

[...]».

- 12 Το άρθρο 71, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του ίδιου κανονισμού προβλέπει τα εξής:

«Οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών θεσπίζονται σε εθνικό επίπεδο, με την επιφύλαξη των ειδικών όρων που προβλέπονται από τον παρόντα κανονισμό για ορισμένα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης.»

Το ουγγρικό δίκαιο

- 13 Το άρθρο 1 της αποφάσεως αριθ. 47/2008 του Υπουργού Γεωργίας και Αγροτικής Αναπτύξεως, της 17ης Απριλίου 2008, σχετικά με τους όρους χορηγήσεως της ενισχύσεως για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων από το ΕΓΤΑΑ [Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 47/2008. (IV. 17.) FVM rendelet] (στο εξής: υπουργική απόφαση 47) ορίζει τα εξής:

«Η ενίσχυση αποσκοπεί, με τη βελτίωση της μεταποίησης και της εμπορίας των γεωργικών προϊόντων ή με την καθιέρωση νέων προϊόντων, τεχνικών και τεχνολογιών, στην αύξηση των συνολικών επιδόσεων και της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και των επιχειρήσεων της βιομηχανίας τροφίμων, στη βελτίωση των συνθηκών ασφάλειας και υγιεινής των τροφίμων και στη μείωση της επιβαρύνσεως του περιβάλλοντος.»

- 14 Το άρθρο 6, παράγραφος 3, της υπουργικής απόφασεως 47 ορίζει τα ακόλουθα:

«Όσον αφορά τα προϊόντα των διακρίσεων [Συνδυασμένης ονοματολογίας (ΣΟ)] που αρχίζουν από 0203, 0401 και 1101 έως 1104, καθώς και των διακρίσεων ΣΟ 0206 30 00 έως 0206 80 10 και 0207 11 10 έως 0207 14 99, η ενίσχυση μπορεί να χορηγηθεί για πράξεις προοριζόμενες αποκλειστικώς για τον εκσυγχρονισμό των υφισταμένων ικανοτήτων μονάδων αλευροποιίας, γαλακτοκομείων και σφαγείων.»

- 15 Το άρθρο 12 της εν λόγω υπουργικής απόφασεως προβλέπει τα εξής:

«Η παρούσα απόφαση περιλαμβάνει τις διατάξεις που είναι αναγκαίες για την εφαρμογή των άρθρων 26 και 28 του κανονισμού [1698/2005].»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 16 Στις 30 Νοεμβρίου 2009 η Szatmári Malom υπέβαλε αίτηση ενισχύσεως για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων. Σύμφωνα με την αίτηση αυτή, η Szatmári Malom σχεδίαζε τη δημιουργία, στο Veszprém Kádártán (Ουγγαρία), νέας μονάδας αλευροποιίας συγκεντρώνοντας τις ικανότητες παραγωγής των τριών υφισταμένων μονάδων αλευροποιίας τις οποίες επρόκειτο παράλληλα να κλείσει.
- 17 Η Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Központi Szerve απέρριψε την αίτηση με το αιτιολογικό ότι, δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφος 3, της υπουργικής απόφασεως 47, χορήγηση ενισχύσεως ήταν δυνατή μόνον για τον εκσυγχρονισμό των υφισταμένων μονάδων αλευροποιίας και όχι για τη δημιουργία νέας μονάδας αλευροποιίας σε νέο τόπο.
- 18 Η Szatmári Malom προσέφυγε κατά της απόφασεως αυτής ενώπιον του Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság (πρωτοδικείο του Jász-Nagykun-Szolnok). Η Szatmári Malom παραδέχθηκε μεν ότι σκοπός της εθνικής κανονιστικής ρυθμίσεως ήταν να αποφευχθεί η αύξηση του αριθμού των επιχειρήσεων αλευροποιίας, υποστήριξε όμως, προς στήριξη της προσφυγής της, ότι η χρησιμοποίηση της ικανότητας παραγωγής που θα ελευθερώνονταν με το κλείσιμο των τριών υφισταμένων μονάδων αλευροποιίας θα της παρείχε τη δυνατότητα να ασκήσει μια προϋπάρχουσα δραστηριότητα παραγωγής υπό περισσότερο σύγχρονες συνθήκες με συνακόλουθη βελτίωση των συνολικών επιδόσεων της επιχειρήσεως.
- 19 Η εν λόγω προσφυγή απορρίφθηκε με απόφαση του Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság της 14ης Νοεμβρίου 2011. Το δικαστήριο αυτό έκρινε ότι τα άρθρα 1 και 6, παράγραφος 3, της υπουργικής απόφασεως 47 δεν μπορούσαν να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι η δεύτερη από τις διατάξεις αυτές επέτρεπε και τη χορήγηση ενισχύσεως για μέτρα αναπτύξεως που υλοποιούνταν μέσω ικανοτήτων παραγωγής που απελευθερώνονται με το κλείσιμο ήδη υφισταμένων μονάδων αλευροποιίας. Συναφώς, επισήμανε, μεταξύ άλλων, ότι το άρθρο 12 της υπουργικής απόφασεως 47 υπογραμμίζει ότι το άρθρο αυτό καθορίζει τους όρους εφαρμογής των άρθρων 26 και 28 του κανονισμού 1698/2005 και ότι το άρθρο 20, στοιχείο β', σημείο i, του κανονισμού αυτού, στο οποίο παραπέμπει το εν λόγω άρθρο 26, εγγυάται την υλοποίηση μέτρων εκσυγχρονισμού, όχι όμως τη δημιουργία νέων μονάδων παραγωγής.
- 20 Προς στήριξη της αιτήσεως αναίρεσεως που άσκησε κατά της απόφασεως αυτής ενώπιον του Kúria, η Szatmári Malom υποστηρίζει, μεταξύ άλλων, ότι η απόφαση αυτή στηρίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία του κανονισμού 1698/2005. Ειδικότερα, υποστηρίζει ότι το Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság κακώς αναφέρθηκε στο άρθρο 20, στοιχείο β', σημείο i, του κανονισμού αυτού, δεδομένου ότι η επίμαχη αίτηση χορηγήσεως ενισχύσεως υποβλήθηκε όχι για τον εκσυγχρονισμό γεωργικής εκμεταλλεύσεως στον οποίο αναφέρεται η εν λόγω διάταξη, αλλά για την αύξηση της προστιθέμενης

αξίας των γεωργικών προϊόντων, περίπτωση που εμπίπτει αποκλειστικά στο άρθρο 28 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο προβλέπει τη χορήγηση ενισχύσεων για την αύξηση των συνολικών επιδόσεων των επιχειρήσεων.

- 21 Κατά τη Szatmári Malom, το επίμαχο στην υπόθεση της κύριας δίκης σχέδιο πληροί τις προϋποθέσεις της τελευταίας αυτής διατάξεως, οπότε μόνον μια ερμηνεία της υπουργικής απόφασεως 47 που θα οδηγούσε στη χορήγηση της ζητούμενης ενισχύσεως θα ήταν ικανή να εξασφαλίσει, σύμφωνα με την αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης, τη συμφωνία της εν λόγω υπουργικής απόφασεως με τις διατάξεις του κανονισμού 1698/2005.
- 22 Η Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Központi Szerve υποστηρίζει, από την πλευρά της, ότι η απόφασή της ελήφθη αποκλειστικά βάσει της υπουργικής απόφασεως 47, οπότε το Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság δεν όφειλε να ερμηνεύσει τις διατάξεις του κανονισμού 1698/2005. Κατά την εν λόγω υπηρεσία, το άρθρο 6, παράγραφος 3, της υπουργικής αυτής αποφάσεως είναι, εν πάση περιπτώσει, σύμφωνο με τον εν λόγω κανονισμό.
- 23 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Κύρια αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Εμπίπτει η εκ μέρους επιχειρήσεως δημιουργία νέας μονάδας παραγωγής με κλείσιμο των παλαιών μονάδων, χωρίς όμως αύξηση της υφιστάμενης ικανότητας παραγωγής, στην έννοια της βελτιώσεως των συνολικών επιδόσεων της γεωργικής εκμεταλλεύσεως, η οποία χρησιμοποιείται στο άρθρο 26, παράγραφος 1, στοιχείο α', του [κανονισμού 1698/2005];
- 2) Μπορεί η επένδυση την οποία σχεδιάζει η αναιρεσείουσα να θεωρηθεί ως επένδυση για τη βελτίωση των συνολικών επιδόσεων της επιχειρήσεως, υπό την έννοια των άρθρων 20, στοιχείο β', σημείο iii, και 28, παράγραφος 1, στοιχείο α', του [κανονισμού 1698/2005];
- 3) Είναι οι διατάξεις του άρθρου 6, παράγραφος 3, της [υπουργικής απόφασεως 47] σύμφωνες προς το άρθρο 28, παράγραφος 1, στοιχείο α', του [κανονισμού 1698/2005], στο μέτρο που προβλέπουν ενίσχυση για τις πράξεις που αποσκοπούν, όσον αφορά τις μονάδες αλευροποιίας, αποκλειστικά στον εκσυγχρονισμό της υπάρχουσας ικανότητας παραγωγής; Επιτρέπει ο [κανονισμός αυτός] τη θέσπιση εθνικής κανονιστικής ρυθμίσεως αποκλείουσας για οικονομικούς λόγους τη χορήγηση ενισχύσεως για ορισμένα αναπτυξιακά μέτρα;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 24 Με το πρώτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 26, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1698/2005 έχει την έννοια ότι η βελτίωση των συνολικών επιδόσεων της γεωργικής εκμεταλλεύσεως, κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως, καλύπτει και πράξη με την οποία επιχείρηση δραστηριοποιούμενη στην εκμετάλλευση μονάδων αλευροποιίας κλείνει παλαιές μονάδες αλευροποιίας για να τις αντικαταστήσει με νέα μονάδα χωρίς αύξηση της υφιστάμενης ικανότητας παραγωγής.
- 25 Πρέπει ευθύς εξαρχής να υπογραμμιστεί ότι, όπως προκύπτει από το ίδιο το γράμμα της, η εν λόγω διάταξη, όπως άλλωστε και το άρθρο 20, στοιχείο β', σημείο i, του κανονισμού 1698/2005, του οποίου διευκρινίζει το περιεχόμενο, αφορά τις «γεωργικές εκμεταλλεύσεις».

- 26 Με τις παρατηρήσεις της, η Επιτροπή υποστήριξε συναφώς ότι οι μονάδες αλευροποιίας δεν μπορούν να θεωρηθούν ως γεωργικές εκμεταλλεύσεις κατά την έννοια των εν λόγω διατάξεων, οπότε οι διατάξεις αυτές δεν μπορούν να τύχουν εφαρμογής σε πράξεις όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης.
- 27 Συναφώς, πρέπει προκαταρκτικώς να υπομνησθεί ότι, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 61 και από το άρθρο 71, παράγραφος 3, του κανονισμού 1698/2005, μολονότι οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών θεσπίζονται, κατά κανόνα, σε εθνικό επίπεδο, τούτο ισχύει μόνον υπό την επιφύλαξη των ειδικών όρων που προβλέπει ο εν λόγω κανονισμός για ορισμένα μέτρα αγροτικής αναπτύξεως (απόφαση *Ketelä*, C-592/11, EU:C:2012:673, σκέψη 38).
- 28 Η ενίσχυση για τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που προβλέπεται στα άρθρα 20, στοιχείο β', σημείο i, και 26 του κανονισμού 1698/2005 είναι σχετική με ένα τέτοιο μέτρο, η δε συναφής προϋπόθεση επιλεξιμότητας σύμφωνα με την οποία η ενίσχυση πρέπει να χορηγείται σε «γεωργική εκμετάλλευση» συνιστά ειδικό όρο του μέτρου αυτού.
- 29 Εξάλλου, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, από τις επιταγές τόσο της ενιαίας εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης όσο και της αρχής της ισότητας προκύπτει ότι διάταξη του δικαίου της Ένωσης που δεν περιέχει ρητή παραπομπή στο δίκαιο των κρατών μελών για τον προσδιορισμό της έννοιας και του περιεχομένου της πρέπει κανονικά να ερμηνεύεται, σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, κατά τρόπο αυτοτελή και ενιαίο (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση *Ketelä*, EU:C:2012:673, σκέψη 34 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 30 Στον κανονισμό 1698/2005 δεν περιέχεται ορισμός της έννοιας της γεωργικής εκμεταλλεύσεως.
- 31 Υπό τις συνθήκες αυτές, ο προσδιορισμός της σημασίας και του περιεχομένου όρων ως προς τους οποίους το δίκαιο της Ένωσης δεν παρέχει κανέναν ορισμό πρέπει να γίνεται σύμφωνα με το σύνηθες νόημά τους στην καθημερινή γλώσσα, λαμβανομένων ταυτοχρόνως υπόψη του πλαισίου εντός του οποίου χρησιμοποιούνται και των σκοπών που επιδιώκει η ρύθμιση της οποίας αποτελούν τμήμα (απόφαση *Ketelä*, EU:C:2012:673, σκέψη 51 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 32 Προκειμένου για τους όρους που χρησιμοποιούνται στο άρθρο 26 του κανονισμού 1698/2005, πρέπει να υπομνησθεί ότι το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι η έννοια μιας εκφράσεως όπως «γεωργική εκμετάλλευση» μπορεί να ποικίλλει αναλόγως των ειδικών σκοπών που επιδιώκουν οι συγκεκριμένοι κανόνες του δικαίου της Ένωσης (βλ. απόφαση *Azienda Avicola Sant'Anna*, 85/77, EU:C:1978:38, σκέψη 9).
- 33 Όσον αφορά το πλαίσιο εντός του οποίου εντάσσεται η εν λόγω διάταξη, από τις αιτιολογικές σκέψεις 13 και 20 του κανονισμού 1698/2005 καθώς και από το άρθρο 20, στοιχείο β', σημεία i και iii, του κανονισμού αυτού προκύπτει ότι, προσδιορίζοντας τους διαφόρους τύπους μέτρων που αποσκοπούν στη βελτιστοποίηση και την προσαρμογή του φυσικού δυναμικού, ο νομοθέτης της Ένωσης διέκρινε μεταξύ των μέτρων για τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και των μέτρων για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων.
- 34 Αυτοί οι δύο τύποι πράξεων αποτελούν, εξάλλου, το αντικείμενο δύο διαφορετικών διατάξεων, ήτοι των άρθρων 26 και 28 του κανονισμού 1698/2005, αντικείμενο των οποίων είναι η διευκρίνιση ορισμένων χαρακτηριστικών στα οποία πρέπει αντιστοίχως να ανταποκρίνονται οι εν λόγω πράξεις.
- 35 Συναφώς, το άρθρο 26 του κανονισμού 1698/2005 αναφέρει ότι οι πράξεις που μπορούν να τύχουν ενισχύσεως για τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων είναι οι υλικές και/ή οι άυλες επενδύσεις οι οποίες, μεταξύ άλλων, βελτιώνουν τις «συνολικές επιδόσεις της γεωργικής εκμετάλλευσης», ενώ το άρθρο 28 του εν λόγω κανονισμού διευκρινίζει ότι οι πράξεις που μπορούν να τύχουν ενισχύσεως για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων είναι οι

υλικές και/ή οι άυλες επενδύσεις οι οποίες βελτιώνουν «τις συνολικές επιδόσεις των επιχειρήσεων» και αφορούν, ειδικότερα, τη «μεταποίηση ή/και την εμπορία [των γεωργικών] προϊόντων που καλύπτονται από το παράρτημα I της Συνθήκης».

- 36 Επιπλέον, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η αιτιολογική σκέψη 21 του κανονισμού 1698/2005 χαρακτηρίζει την ενίσχυση για τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, στην οποία αναφέρονται τα άρθρα 20, στοιχείο β', σημείο i, και 26 του κανονισμού αυτού, ως «ενίσχυση για επενδύσεις στη [γεωργική] εκμετάλλευση» και αναφέρεται συναφώς, μεταξύ άλλων, στην καλύτερη χρήση των «συντελεστών παραγωγής» και στην ανάγκη προωθήσεως των «βιολογικών προϊόντων» καθώς και στη «διαφοροποίηση εντός ή/και εκτός εκμετάλλευσης, μεταξύ άλλων και στους τομείς των μη εδώδιμων προϊόντων και των ενεργειακών καλλιεργειών».
- 37 Εξάλλου, η αιτιολογική σκέψη 23 του εν λόγω κανονισμού, που αφορά την ενίσχυση για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων, διευκρινίζει ότι σκοπός της εν λόγω ενισχύσεως είναι οι βελτιώσεις στη «μεταποίηση» και εμπορία των «πρωτογενών γεωργικών [...] προϊόντων» με τη στήριξη των επενδύσεων που αποσκοπούν, μεταξύ άλλων, στη βελτίωση της αποδοτικότητας στον τομέα της «μεταποίησης» και εμπορίας.
- 38 Από τη διάκριση στην οποία προβαίνει ο νομοθέτης της Ένωσης και από το σύνολο των εν λόγω διευκρινίσεων που περιλαμβάνονται στα άρθρα 26 και 28 και στις αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού 1698/2005 προκύπτει ότι, στο πλαίσιο του κανονιστικού πλαισίου που θεσπίζεται με τον κανονισμό αυτόν, ως «γεωργική εκμετάλλευση», κατά την έννοια των άρθρων 20, στοιχείο β', σημείο i, και 26 του κανονισμού αυτού, πρέπει να νοείται μια επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην παραγωγή πρωτογενών γεωργικών προϊόντων (βλ., επίσης υπό το πνεύμα αυτό, σχετικά με προγενέστερους κανονισμούς που αφορούσαν τους εξεταζόμενους εν προκειμένω δύο τύπους ενισχύσεως, απόφαση Cattaneo Adorno κατά Επιτροπής, 107/80, EU:C:1981:127, σκέψεις 19 και 21).
- 39 Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι μια επιχείρηση όπως η Szatmári Malom, η οποία δεν παράγει πρωτογενή γεωργικά προϊόντα, αλλά εκμεταλλεύεται μονάδες αλευροποιίας στις οποίες μεταποιεί τέτοια προϊόντα, δεν συνιστά «γεωργική εκμετάλλευση» κατά την έννοια του άρθρου 26 του κανονισμού 1698/2005.
- 40 Αντιθέτως, μια τέτοια επιχείρηση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 20, στοιχείο β', σημείο iii, και 28, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού και, συνεπώς, μπορεί να λάβει ενίσχυση δυνάμει των εν λόγω διατάξεων.
- 41 Βάσει των προεκτεθέντων, στο πρώτο ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι το άρθρο 26, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1698/2005 έχει την έννοια ότι η βελτίωση των συνολικών επιδόσεων της γεωργικής εκμετάλλευσής, κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως, δεν καλύπτει και πράξη με την οποία επιχείρηση δραστηριοποιούμενη στην εκμετάλλευση μονάδων αλευροποιίας κλείνει παλαιές μονάδες αλευροποιίας για να τις αντικαταστήσει με νέα μονάδα χωρίς αύξηση της υφιστάμενης ικανότητας.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

- 42 Με το δεύτερο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν τα άρθρα 20, στοιχείο β', σημείο iii, και 28, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1698/2005 έχουν την έννοια ότι μια πράξη συνιστάμενη στο κλείσιμο παλαιών μονάδων αλευροποιίας και στην αντικατάστασή τους με νέα μονάδα αλευροποιίας χωρίς αύξηση της υφιστάμενης ικανότητας παραγωγής είναι ικανή να βελτιώσει τις συνολικές επιδόσεις της επιχειρήσεως κατά την έννοια της δεύτερης από τις διατάξεις αυτές.

- 43 Συναφώς, στη σκέψη 40 της παρούσας αποφάσεως επισημάνθηκε ότι μια επιχείρηση η οποία εκμεταλλεύεται μία ή πλείονες μονάδες αλευροποιίας και, ως εκ τούτου, δραστηριοποιείται στον τομέα της μεταποίησης πρωτογενών γεωργικών προϊόντων μπορεί να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των εν λόγω διατάξεων και να λάβει ενίσχυση δυνάμει των διατάξεων αυτών. Ομοίως, δεν αμφισβητείται ότι μια πράξη όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης συνιστά πράγματι υλική επένδυση η οποία πληροί την προβλεπόμενη από το άρθρο 28, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1698/2005 προϋπόθεση να αφορά τη μεταποίηση προϊόντων που καλύπτονται από το παράρτημα I της Συνθήκης.
- 44 Ως προς το κατά πόσον μια τέτοια πράξη είναι ικανή να «βελτιώσει τις συνολικές επιδόσεις» της εν λόγω επιχείρησης, κατά την έννοια του άρθρου 28, παράγραφος 1, στοιχείο α', του εν λόγω κανονισμού, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι από κανένα στοιχείο του κειμένου του εν λόγω άρθρου 28, παράγραφος 1, δεν προκύπτει ότι οι ενισχύσεις στις οποίες αναφέρεται θα πρέπει να αποκλείονται στις περιπτώσεις όπου η συγκεκριμένη επιχείρηση επιτυγχάνει τη βελτίωση των επιδόσεων χάρη στην αντικατάσταση μίας ή πλειόνων υφισταμένων εγκαταστάσεων μεταποίησης με νέα εγκατάσταση.
- 45 Όπως ορθώς παρατήρησε, μεταξύ άλλων, η Επιτροπή, μια τέτοια περιοριστική ερμηνεία του άρθρου 28, παράγραφος 1, του κανονισμού 1698/2005 δεν μπορεί να δικαιολογηθεί ούτε βάσει των σκοπών τους οποίους επιδιώκει η διάταξη αυτή.
- 46 Πράγματι, από τα άρθρα 20, στοιχείο β', σημείο iii, και 28, παράγραφος 1, του κανονισμού 1698/2005, σε συνδυασμό με τις αιτιολογικές σκέψεις 13, 20 και 23 του κανονισμού αυτού, προκύπτει ότι τα μέτρα υποστηρίξεως τα οποία αφορούν οι διατάξεις αυτές στοχεύουν ιδίως στη βελτίωση της μεταποίησης των πρωτογενών γεωργικών προϊόντων, με την υποστήριξη των επενδύσεων που αποσκοπούν στην ενίσχυση της αποδοτικότητας του μεταποιητικού τομέα, με στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων και την, ως εκ τούτου, συμβολή στην επίτευξη του σκοπού του εν λόγω κανονισμού, ο οποίος συνίσταται στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του γεωργικού τομέα.
- 47 Πρόδηλον είναι ότι η βελτίωση των επιδόσεων μιας μεταποιητικής επιχείρησης έχουσα την εκμετάλλευση μίας ή πλειόνων μονάδων αλευροποιίας, η οποία επιτυγχάνεται χάρη στην αντικατάσταση των υφισταμένων εγκαταστάσεων με νέα εγκατάσταση, είναι ικανή να συμβάλει στην επίτευξη τέτοιων σκοπών.
- 48 Βάσει των προεκτεθέντων, στο δεύτερο ερώτημα προσέκει η απάντηση ότι τα άρθρα 20, στοιχείο β', σημείο iii, και 28, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1698/2005 έχουν την έννοια ότι μια πράξη συνιστάμενη στο κλείσιμο παλαιών μονάδων αλευροποιίας και στην αντικατάστασή τους με νέα μονάδα αλευροποιίας χωρίς αύξηση της υφιστάμενης ικανότητας παραγωγής είναι ικανή να βελτιώσει τις συνολικές επιδόσεις της επιχείρησης κατά την έννοια της δεύτερης από τις εν λόγω διατάξεις.

Επί του τρίτου ερωτήματος

- 49 Προκαταρκτικώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 6, παράγραφος 3, της υπουργικής αποφάσεως 47 προβλέπει ότι η ενίσχυση για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων μπορεί να χορηγηθεί, όσον αφορά τις μονάδες αλευροποιίας, για πράξεις προοριζόμενες αποκλειστικώς για τον εκσυγχρονισμό των υφισταμένων ικανοτήτων παραγωγής των μονάδων αυτών.
- 50 Όσον αφορά τον λόγο υπάρξεως αυτού του περιορισμού, και μολονότι το αιτούν δικαστήριο αναφέρεται συναφώς, με το ερώτημά του, γενικώς σε οικονομικούς λόγους που δικαιολογούν τον αποκλεισμό από ορισμένα αναπτυξιακά μέτρα, από την ένδειξη που παρέχει η διάταξη περί παραπομπής και η οποία παρατίθεται στη σκέψη 18 της παρούσας αποφάσεως προκύπτει ότι ο εν λόγω περιορισμός εξηγείται, ουσιαστικά, από τη βούληση αποθαρρύνσεως της αυξήσεως του αριθμού των εν λειτουργία μονάδων αλευροποιίας.

- 51 Ερωτηθείσα επ' αυτού κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Ουγγρική Κυβέρνηση επιβεβαίωσε ότι ο εν λόγω περιορισμός αποσκοπούσε πράγματι στη μη ενθάρρυνση, μέσω της χορηγήσεως ενισχύσεων, της δημιουργίας επιπλέον ικανοτήτων μεταποίησης στον τομέα της αλευροποιίας.
- 52 Εξάλλου, τόσο η Ουγγρική Κυβέρνηση όσο και η Επιτροπή υπογράμμισαν, συναφώς, ότι από το ουγγρικό πρόγραμμα αγροτικής αναπτύξεως που καταρτίστηκε δυνάμει του άρθρου 18 του κανονισμού 1698/2005 προκύπτει ότι, στο εν λόγω κράτος μέλος, ο τομέας της αλευροποιίας χαρακτηρίζεται από πολύ χαμηλή αξιοποίηση των υφισταμένων ικανοτήτων.
- 53 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, πρέπει να θεωρηθεί ότι με το τρίτο ερώτημα ερωτάται κατ' ουσίαν αν το άρθρο 28, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1698/2005 έχει την έννοια ότι αντίκειται σ' αυτό εθνική ρύθμιση, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, η οποία καθιερώνει ενίσχυση για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων δυνάμει να χορηγηθεί, προκειμένου για επιχειρήσεις που έχουν την εκμετάλλευση μονάδων αλευροποιίας, μόνον για πράξεις που αποσκοπούν στον εκσυγχρονισμό των υφισταμένων ικανοτήτων των εν λόγω μονάδων αλευροποιίας και όχι για πράξεις που συνεπάγονται τη δημιουργία νέων ικανοτήτων.
- 54 Συναφώς, πρέπει ευθύς εξαρχής να υπομνησθεί ότι, μολοντί, λόγω της φύσεώς τους και της λειτουργίας τους εντός του συστήματος των πηγών του δικαίου της Ένωσης, οι διατάξεις των κανονισμών παράγουν, κατά κανόνα, άμεσα αποτελέσματα στις εθνικές έννομες τάξεις, χωρίς να απαιτείται να λάβουν οι εθνικές αρχές μέτρα εφαρμογής, ωστόσο, για την εφαρμογή ορισμένων διατάξεών τους, ενδέχεται να είναι απαραίτητη η λήψη μέτρων εφαρμογής εκ μέρους των κρατών μελών (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση *Ketelä*, EU:C:2012:673, σκέψη 35 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 55 Συναφώς, από πάγια νομολογία προκύπτει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν μέτρα εφαρμογής ενός κανονισμού εφόσον δεν παρακωλύουν την άμεση εφαρμογή του, δεν αποκρύπτουν την κοινοτική του φύση και προσδιορίζουν την άσκηση του περιθωρίου εκτιμήσεως που τους παρέχει ο κανονισμός χωρίς να υπερβαίνουν τα όρια των διατάξεών του (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση *Ketelä*, EU:C:2012:673, σκέψη 36 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 56 Όσον αφορά, ειδικότερα, τον κανονισμό 1698/2005, στη σκέψη 27 της παρούσας αποφάσεως υπομνήσθηκε ότι από την αιτιολογική σκέψη 61 και το άρθρο 71, παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού προκύπτει ότι, υπό την επιφύλαξη των ειδικών όρων που προβλέπει ο εν λόγω κανονισμός για ορισμένα μέτρα αγροτικής αναπτύξεως, οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών θεσπίζονται, κατά κανόνα, σε εθνικό επίπεδο.
- 57 Εν προκειμένω, η προβλεπόμενη στο άρθρο 28, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1698/2005 απαίτηση να είναι η σχεδιαζόμενη πράξη ικανή να εξασφαλίσει τη βελτίωση των συνολικών επιδόσεων της επιχειρήσεως συνιστά, ασφαλώς, τέτοιον ειδικό όρο και, ως εκ τούτου, προϋπόθεση επιλεξιμότητας για την ενίσχυση που αφορά η διάταξη αυτή.
- 58 Αντιθέτως, από την εν λόγω απαίτηση ουδόπως προκύπτει ότι για κάθε τύπο επενδύσεως που επιτρέπει σε μια μεταποιητική επιχείρηση, όπως η επιχείρηση που έχει την εκμετάλλευση μίας ή πλειόνων μονάδων αλευροποιίας, να βελτιώσει τις συνολικές επιδόσεις της πρέπει οπωσδήποτε να μπορεί να χορηγηθεί ενίσχυση βάσει της εν λόγω διατάξεως.
- 59 Πράγματι, πρέπει να υπομνησθεί ότι, προκειμένου για τις χρηματοδοτήσεις που προγραμματίζονται στο πλαίσιο του κανονισμού 1698/2005 και όπως προκύπτει ιδίως από τα άρθρα 16 και 18 του κανονισμού αυτού, τα κράτη μέλη καλούνται να καταρτίσουν τα δικά τους προγράμματα αγροτικής αναπτύξεως που περιέχουν, μεταξύ άλλων, πληροφορίες για τα προτεινόμενα για κάθε άξονα μέτρα καθώς και την περιγραφή τους, τα δε προγράμματα αυτά υποβάλλονται στη συνέχεια στις διαδικασίες αξιολογήσεως και εγκρίσεως που προβλέπονται στο εν λόγω άρθρο 18.

- 60 Στο πλαίσιο αυτό, όπως υπομνήσθηκε στις σκέψεις 55 και 56 της παρούσας αποφάσεως, επιτρέπεται, μεταξύ άλλων, στα κράτη μέλη να προβλέψουν, για τη χορήγηση των ενισχύσεων που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ, πρόσθετες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας επιπλέον εκείνων που απορρέουν από τις διατάξεις του κανονισμού 1698/2005, εφόσον, πράττοντας αυτό, προσδιορίζουν την άσκηση του περιθωρίου εκτιμήσεως που τους παρέχει ο κανονισμός χωρίς να υπερβαίνουν τα όρια των διατάξεών του.
- 61 Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 49 έως 51 της παρούσας αποφάσεως, οι ουγγρικές αρχές, με τη θέσπιση του άρθρου 6, παράγραφος 3, της υπουργικής αποφάσεως 47, προέβλεψαν ότι ενίσχυση για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων όπως η προβλεπόμενη στο άρθρο 28, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1698/2005 μπορεί να χορηγηθεί, προκειμένου για μονάδες αλευροποιίας, για πράξεις προοριζόμενες αποκλειστικώς για τον εκσυγχρονισμό των υφισταμένων ικανοτήτων των μονάδων αυτών, και τούτο, ουσιαστικά, προκειμένου να μην ενθαρρύνεται, με τη χορήγηση τέτοιων ενισχύσεων, η αύξηση των υφισταμένων ικανοτήτων στον εν λόγω τομέα δραστηριότητας.
- 62 Όμως, από τα στοιχεία του φακέλου που υποβλήθηκε στο Δικαστήριο ουδόλως προκύπτει ότι οι ουγγρικές αρχές, θεσπίζοντας αυτή την προϋπόθεση επιλεξιμότητας για τη συγκεκριμένη ενίσχυση, υπερέβησαν το ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως που τους παρέχει ο εν λόγω κανονισμός ώστε να λαμβάνουν υπόψη, όπως υπογραμμίζεται στην αιτιολογική σκέψη 11 του κανονισμού, την ποικιλότητα των καταστάσεων στις διάφορες περιοχές, ή ότι δεν παρέμειναν εντός των ορίων των διατάξεων του κανονισμού αυτού.
- 63 Συναφώς, ιδίως από τις προμνησθείσες στη σκέψη 52 της παρούσας αποφάσεως εξηγήσεις της Ουγγρικής Κυβερνήσεως και της Επιτροπής, προκύπτει ότι, εν προκειμένω, ένας τέτοιος περιορισμός μπορεί να δικαιολογηθεί λόγω της καταστάσεως χαμηλής αξιοποιήσεως των υφισταμένων ικανοτήτων, η οποία χαρακτηρίζει, στο εν λόγω κράτος μέλος, τον τομέα της αλευροποιίας.
- 64 Ωστόσο, όπως υπογραμμίζει το αιτούν δικαστήριο, η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης πράξη εμφανίζει την ιδιαιτερότητα ότι με τη δημιουργία νέας εγκαταστάσεως αλευροποιίας την οποία συνεπάγεται αντικαθίστανται υφιστάμενες εγκαταστάσεις αλευροποιίας, οι οποίες παύουν να λειτουργούν, χωρίς η πράξη αυτή να προκαλεί αύξηση των υφισταμένων ικανοτήτων.
- 65 Συναφώς, και προκειμένου, όπως στην υπό κρίση περίπτωση, για ενισχύσεις χορηγούμενες στο πλαίσιο του κανονισμού 1698/2005, πρέπει να υπομνησθεί ότι, δυνάμει του άρθρου 51, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι διατάξεις του τελευταίου έχουν εφαρμογή στα κράτη μέλη όταν αυτά εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης. Επ' ευκαιρία μιας τέτοιας εφαρμογής, τα κράτη μέλη υποχρεούνται, ομοίως, να διασφαλίζουν την τήρηση των γενικών αρχών του δικαίου αυτού, όπως, μεταξύ άλλων, η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως την οποία καθιερώνει το άρθρο 20 του Χάρτη (διάταξη *Dél-Zempléni Nektár Leader Nonprofit*, C-24/13, EU:C:2014:40, σκέψη 17 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 66 Κατά πάγια νομολογία, η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως επιβάλλει να μην επιφυλάσσεται σε όμοιες καταστάσεις διαφορετική μεταχείριση ούτε σε διαφορετικές καταστάσεις όμοια μεταχείριση, εκτός αν η διαφοροποίηση δικαιολογείται αντικειμενικώς (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις *Arcelor Atlantique και Lorraine* κ.λπ., C-127/07, EU:C:2008:728, σκέψη 23 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και *Soukuroná*, C-401/11, EU:C:2013:223, σκέψη 29 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 67 Συναφώς, τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν διάφορες καταστάσεις και, ως εκ τούτου, τον παρεμφερή χαρακτήρα τους πρέπει, ειδικότερα, να προσδιορίζονται και να εκτιμώνται υπό το πρίσμα του αντικειμένου και του σκοπού της πράξης που εισάγει την επίμαχη διάκριση (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση *IBV & Cie*, C-195/12, EU:C:2013:598, σκέψεις 52 και 53 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 68 Όσον αφορά τον σκοπό που επιδιώκεται εν προκειμένω με την επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης προϋπόθεση επιλεξιμότητας, εκτέθηκε ανωτέρω ότι η προϋπόθεση αυτή φαίνεται να αποσκοπεί στη διασφάλιση του ότι το συγκεκριμένο καθεστώς ενισχύσεων θα συμβάλει στη βελτίωση των συνολικών επιδόσεων των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της αλευροποιίας, χωρίς να ενθαρρύνει τη δημιουργία νέων ικανοτήτων σε έναν τομέα που χαρακτηρίζεται από χαμηλή αξιοποίηση των υφισταμένων ικανοτήτων.
- 69 Όμως, και υπό την επιφύλαξη της τελικής εκτιμήσεως στην οποία οφείλει να προβεί το αιτούν δικαστήριο, από πλευράς ενός τέτοιου σκοπού, η κατάσταση στο πλαίσιο της οποίας μία ή πλείονες εγκαταστάσεις αλευροποιίας κλείνουν προκειμένου να αντικατασταθούν με νέα εγκατάσταση αλευροποιίας χωρίς αύξηση των υφισταμένων ικανοτήτων μπορεί να θεωρεί ως παρεμφερής με την κατάσταση στην οποία οι εγκαταστάσεις προϋφισταμένων μονάδων αλευροποιίας εκσυγχρονίζονται, οπότε ο αποκλεισμός της πρώτης καταστάσεως από το εν λόγω καθεστώς ενισχύσεων θα παραβίαζε την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως.
- 70 Τέλος, στο πλαίσιο αυτό πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, τα εθνικά δικαστήρια, εφαρμόζοντας το εσωτερικό δίκαιο, οφείλουν να το ερμηνεύουν, κατά το δυνατόν, κατά τρόπον ώστε να διασφαλίζεται η συμφωνία του δικαίου αυτού με το δίκαιο της Ένωσης. Πράγματι, η εν λόγω υποχρέωση της σύμφωνης προς το δίκαιο της Ένωσης ερμηνείας του εθνικού δικαίου είναι συμφυής προς το σύστημα της Συνθήκης ΛΕΕ, καθόσον παρέχει στα εθνικά δικαστήρια τη δυνατότητα να διασφαλίζουν, στο πλαίσιο της δικαιοδοσίας τους, την πλήρη αποτελεσματικότητα του δικαίου της Ένωσης όταν κρίνουν επί των διαφορών των οποίων έχουν επιληφθεί (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση *Rusedespred*, C-138/12, EU:C:2013:233, σκέψη 37 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 71 Βάσει του συνόλου των προεκτεθέντων, στο τρίτο ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι το άρθρο 28, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1698/2005 έχει την έννοια ότι δεν αντιβαίνει καταρχήν σ' αυτό η θέσπιση εθνικής ρυθμίσεως, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, η οποία καθιερώνει ενίσχυση για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων δυνάμενη να χορηγηθεί, προκειμένου για επιχειρήσεις που έχουν την εκμετάλλευση μονάδων αλευροποιίας, αποκλειστικώς για πράξεις που αποσκοπούν στον εκσυγχρονισμό των υφισταμένων ικανοτήτων των εν λόγω μονάδων αλευροποιίας και όχι για πράξεις που συνεπάγονται τη δημιουργία νέων ικανοτήτων. Πάντως, ενώπιον καταστάσεως όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, στο πλαίσιο της οποίας μία ή πλείονες εγκαταστάσεις αλευροποιίας κλείνουν προκειμένου να αντικατασταθούν με νέα εγκατάσταση αλευροποιίας χωρίς αύξηση των υφισταμένων ικανοτήτων, στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να βεβαιωθεί ότι η ρύθμιση εφαρμόζεται κατά τρόπον εξασφαλίζοντα την τήρηση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 72 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (ένατο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 26, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 του Συμβουλίου, της 20ής Σεπτεμβρίου 2005, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), έχει την έννοια ότι η βελτίωση των συνολικών επιδόσεων της γεωργικής εκμεταλλεύσεως, κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως, δεν καλύπτει και πράξη με την οποία επιχείρηση δραστηριοποιούμενη στην εκμετάλλευση μονάδων αλευροποιίας κλείνει παλαιές μονάδες αλευροποιίας για να τις αντικαταστήσει με νέα μονάδα χωρίς αύξηση της υφιστάμενης ικανότητας.

- 2) Τα άρθρα 20, στοιχείο β', σημείο iii, και 28, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1698/2005 έχουν την έννοια ότι πράξη συνιστάμενη στο κλείσιμο παλαιών μονάδων αλευροποιίας και στην αντικατάστασή τους με νέα μονάδα αλευροποιίας χωρίς αύξηση της υφιστάμενης ικανότητας παραγωγής είναι ικανή να βελτιώσει τις συνολικές επιδόσεις της επιχειρήσεως κατά την έννοια της δεύτερης από τις εν λόγω διατάξεις.
- 3) Το άρθρο 28, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1698/2005 έχει την έννοια ότι δεν αντιβαίνει καταρχήν σ' αυτό η θέσπιση εθνικής ρυθμίσεως, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, η οποία καθιερώνει ενίσχυση για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων δυνάμενη να χορηγηθεί, προκειμένου για επιχειρήσεις που έχουν την εκμετάλλευση μονάδων αλευροποιίας, αποκλειστικώς για πράξεις που αποσκοπούν στον εκσυγχρονισμό των υφισταμένων ικανοτήτων των εν λόγω μονάδων αλευροποιίας και όχι για πράξεις που συνεπάγονται τη δημιουργία νέων ικανοτήτων. Πάντως, ενώπιον καταστάσεως όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, στο πλαίσιο της οποίας μία ή πλείονες εγκαταστάσεις αλευροποιίας κλείνουν προκειμένου να αντικατασταθούν με νέα εγκατάσταση αλευροποιίας χωρίς αύξηση των υφισταμένων ικανοτήτων, στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να βεβαιωθεί ότι η ρύθμιση εφαρμόζεται κατά τρόπον εξασφαλίζοντα την τήρηση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως.

(υπογραφές)